

Listy Tálíe #2

detskej

ŠTVRTOK 29. MÁJ 2025

zlatá
priadka

Bábkové divadlo ZA HRANICAMI

Tamara Kučinović sa narodila 12. 11. 1984 v Záhrebe, kde sa už od mladého veku zúčastňovala dráma ateliéru mládežníckeho divadla Záhreb. V roku 2004 sa zapísala na Akadémii umenia v Osijeku, ktorú absolvovala v roku 2008. Mnohé z jej vystúpení boli uvedené mnohokrát na domácich aj medzinárodných festivaloch. Od roku 2017 vyučuje na Akadémii umenia v Osijeku na divadelnej fakulte. Minulú sezónu som mala tú česť pracovať pod jej režijným vedením pri autorskej hre Ruky veľkosti orecha v Starom divadle Karola Spišáka v Nitre. Bola to inšpiratívna skúsenosť po umeleckej aj po osobnej stránke. Tamara je pre mňa stelesnením ľudskosti, vysokej profesionality, tvorivosti a umeleckej inovácie prepájanej s tradíciou. Rozhodla som sa ju vyspovedať a aj vám dať možnosť spoznať jednu obohacujúcu osobnosť.

Tamara, čo pre teba znamená divadlo?

Divadlo je pre mňa priestor, v ktorom sa môžem vyjadriť, kde sa môj život formuje vo svete, ktorý mi uľahčuje vyjadrenie. Vyjadriť svoje myšlienky, pocity, postoje, skúsenosti – vyjadriť svoj názor. Divadlo je ako veľký hlad, ktorý túži hovoriť o ľudstve, svete, spoločnosti, živote, duši, o tom, čomu rozumiem alebo nerozumiem. Divadlo je ako bezpečný kút, do ktorého vložím časť seba.

Divadlo vnímaš komplexne, citlivo, najmä so zmyslom pre detail. Pri tvorbe novej inscenácie dodržiavaš určitú štruktúru alebo v každom novom procese hľadáš aj novú formu?

Každá inscenácia je nový proces. Každú vytváram od nuly. Každá téma, ktorou sa zaoberám, skúmam a pýtam sa, nesie špecifický tvar, vôňu, pocit a vnem. Preto každá nová téma vyžaduje inú formu. Nemôžem použiť rovnakú formu pri každej inscenácii. Každé predstavenie je živým organizmom, ktorý je potrebné počúvať, nasledovať a čerpať inšpiráciu. Keď pracujem na inscenácii, keď skúmam tému, ktorá ma zaujme a nedá mi pokoj, snažím sa počúvať, čo potrebuje, aby sa vyjadrila v plnom rozsahu. Nesnažím sa byť inovatívna, ale vyberiem si niečo, cez čo tému najlepšie vyjadrím. Ako umelkyňa ma to drží pri živote.

Slovensko momentálne zažíva v kultúre ťažké časy. Ako by si opísala súčasný stav chorvátskej kultúry? Ako vnímaš rozdiely medzi kamenným divadlom a divadlom nezávislým v kontexte podpory vašej vlády?

Situácia v Chorvátsku nie je taká zložitá ako u nás, ale, samozrejme, nie je ideálna. Umelci na voľnej nohe žijú ťažko a musia

veľmi tvrdo pracovať, aby prežili, často sú na hranici existencie, pokiaľ nie sú veľmi populárni. Štát financuje umelcov na voľnej nohe cez granty z ministerstva, mesta a župy. Takto sa financujú nezávislé divadlá. Vo väčšine prípadov je toto financovanie veľmi slabé. Máme však niečo, čo sa nazýva „status slobodného umelca“ na voľnej nohe, ktorý majú mnohí herci, ak spĺňajú podmienky. Umelci na voľnej nohe majú potom nejaké benefity, získajú seniorské, zdravotné a dôchodkové poistenie. Samozrejme, že pre hercov, ktorí sú v divadle trvalo zamestnaní, je to finančne jednoduchšie, ale na druhej strane je to lotéria, pretože môžete skončiť v dobrom aj v zlom divadle. Nezávislá scéna v Chorvátsku je veľmi zaujímavá, pretože ľudia väčšinou pracujú na projektoch, ktoré ich skutočne zaujímajú. Majú tvorivú slobodu a vyberú si, čo chcú robiť, zatiaľ čo v súbore musíte robiť to, čo vám divadlo prideli. Takže si myslím, že všetko má svoje výhody a nevýhody.

V Starom divadle Karola Spišáka v Nitre si pripravila inscenáciu Ruky veľkosti orecha na základe autorského textu. Hra je o vzťahu vnučky a starej mamy, ktorá trpí demenciou. Prečo ťa oslovila táto téma a prečo myslíš, že môže byť pre atraktívna aj pre diváka?

S témou demencie som sa v živote cez obe svoje staré mamy nejakým spôsobom stretla, a tak som sa rozhodla o tom porozprávať. Vidím, aké je dôležité, aby ľudia demencií rozumeli, aby pochopili, ako funguje, aké je to s ňou žiť, a to ako pre ľudí, ktorí ňou trpia, tak aj pre ich okolie. Zvyšovanie povedomia o demencii bolo pre mňa veľmi dôležité. Ako s ňou žiť, ako sa s ňou vyrovnávať, ako s ňou bojovať a hlavne ako ju prijať. Je to veľmi ťažká téma, ktorú som sa snažila podať vtipným aj poetickým spôsobom, aby téma pôso-

bila ľahšie, nie tak ťažko. Pretože je to choroba, ktorú musíme prijať, aby sme sa s ňou naučili žiť. Potrebovala som o tom hovoriť a dúfam, že to môže niekomu pomôcť lepšie porozumieť tejto chorobe.

Aké výzvy ťa čakajú v budúcnosti?

Predo mnou je toho veľa. Čaká ma nová premiéra v Mestskom bábkovom divadle v Rijeke. Hra Deň, keď som sa zmenil na vtáka rozpráva príbeh chlapca, ktorý sa zamiluje do dievčaťa, čo miluje vtáky, a tak sa rozhodne premeniť na vtáka, aby upútal pozornosť dievčiny. Hra hovorí o sebaapriatí nevinným a detským spôsobom. A neskončí, ktovie, čo ma čaká. Toľko vecí, všade niečo nové... Uvidíme, čo bude ďalej.

V súčasnosti učíš réžiu na Akadémii umení a kultúry v Osijeku (Chorvátsko). K čomu vedieš svojich študentov?

Uf... to, o čo sa ako pedagogička snažím, a niekedy sa mi to darí, niekedy nie, je dať študentom nástroje, aby sa otvorili, aby preskúmali svoje silné a slabé stránky, cítili to, čo potrebujú, a od toho sa odrazili. To je pre mňa najdôležitejšie, nevnučovať im svoju estetiku alebo svoje preferencie, ale snažiť sa otvárať ich priestor na tvorbu, ich estetiku, možnosti a bytie. Opäť musím pripustiť, že to nie je ľahké, pretože stále mám svoju vlastnú myseľ, ktorú občas môže byť ťažké odložiť, ale naozaj sa snažím.

Máš bohaté skúsenosti v divadle, získala si množstvo ocenení, si úspešná doma i v zahraničí, čo by si poradila svojim mladým kolegom režisérom, režisérom a tvorcom?

Využite divadlo ako mocný prostriedok na počúvanie.

KOCURKOVO

alebo len aby sme dotácie dostali

Divadlo JA, ZUŠ J. Albrechta, Bratislava

Hodnotenie Roman Gombarček:

Slovensko – bája kra-
jina zázrakov, kde aj
nemožné sa môže stať
realitou, a v ktorej, ako
dobré vieme, žiadna
korupcia neexistuje.
Iniciatíva autora i re-
žiséra súboru Divadlo
JA z Bratislavy priniesť
na javisko adaptáciu
Kocúrkova pre 21. storo-
cie je úžasná a nesmier-
ne ambiciózna.

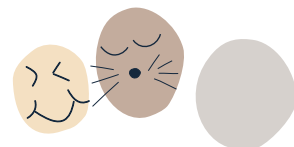
V Kocúrkove, legen-
dárnej veselohre, Ján
Chalupka okrem odná-
rodňovania vtedajšieho
slovenského zemian-
stva zosmiešňuje aj za-
ostalost, konzervativiz-
mus či nevzdelanosť.
Úprava Štefana Petra

Králika v zásade vôbec
nemusí meniť svoj fo-
kus. Ale v komédii, kde
karikatúra má potenciál
pranierovať a zveličo-
vať tie najhoršie ľudské
vlastnosti čo najostrej-
šie, je nevyhnutné ten-
to potenciál aj využiť.
Kým vstupná situácia
predstavenia charak-
terov postáv ponúkla
potenciál hravosti, po-
stupne sa práve táto
hravosť v predstavení
vytratila. Kým režisér
vcelku podarene pra-
coval s kostýmom, ako
scénickým prvkom do-
tvárania charakterov
postáv, menej poda-
rené už bolo scénické
riešenie. Pomohlo by
odstránenie kostrba-
tých prechodov a ich
využitie v prospech in-

scenácie; jediná scéna
s množstvom stoličiek
by zniesla zjednodu-
šenie, odbremenila by
hercov od mechanic-
kého odnášania kulís,
a ponúkla priestor na jej
hravé situačné riešenie
– výjav, ako "chytráci"
dumajú nad geniálnym
riešením zložitej situá-
cie v pohybe a zároveň
tenznom napätí by sa
pokojne zaobišla bez
akýchkoľvek kulís.

Nadbytočne vyzneli aj
agresívne výstupy (scé-
na hádky v bistre, alebo
scéna útoku na baču).
Áno, dospelí sa nieke-
dy správajú aj takto.
Ale divadlo pre detské-
ho diváka by malo ne-
duhy ľudských charak-
terov zobrazovať trefne,
no predsa metaforicky.
Ideálne v kontexte ko-
médie.

Kritické témy sú v di-
vadle nesmierne víta-
né, vyžadujú extrémny
nadhľad a silnú mieru
citlivosti pre určené
publikum. Takže, milí
detstí diváci, poďme sa
porozprávať o eurofon-
doch, skorumpovanos-
ti politických štruktúr
a malosti slovenského
vidieka!

detská porota

- » je to ťažké, hrať na začiatku, to poznám
- » veľmi humorné, výkony boli perfiš
- » dosť nahlas hudba – nepočul som ich cez repro-
duktory
- » dej bol slabý – nemalo to ponaučenie, ale bolo
to smiešne
- » farárovi nebolo rozumieť
- » nepochopila som, že na karate vzadu fandil len
jeden a stále len to isté opakoval – asi „joke“ ale
nevyšlo im to
- » páčila sa mi hádka medzi úradníčkou a majiteľ-
kou potravín, verila som im to, ale oproti tomu
mi scéna s tým sklodom prišla akoby sa deti
hrali na ihrisku – taký kontrast
- » mali dlhé a chaotické prestavby
- » zvuk kikiríkania z repráku sa mi až tak nepáčil
- » vtipy tam boli skvelé a neopakovali sa
- » koniec zbytočne natáhovali – už bol koniec
a ešte sa dopovedali veci...
- » super scéna – nemali tam nič zbytočné
- » trochu urozprávané – ako prednes
- » prelomovali svoje charaktery neudržali niekedy
rolu

AGNES a zakázaná hora

DDS Drim, ZUŠ J. Rosinského, Nitra

Hodnotenie Pavel Skála:

Agnes a Zakázaná hora v podání DDS DRIM ze ZUŠ Josefa Rosinského v Nitre nabídla plně koncentrovanou inscenaci, která zaujala škálou nápaditých řešení – ať už dramaturgických, nebo scénografických.

Představení pracuje se dvěma základními rovinami. První tvoří skupina kamarádů, kteří se společně setkávají nad knihou a skrze příběh Agnes otevírají témata, jež mohou hluboce rezonovat i v jejich vlastních životech. Vzájemně o nich diskutují, opouňují si a reflektují je – například důvěru mezi rodiči a dětmi, nebo kontrast mezi světem technologií a přírody. Herci a herečky tyto dialogy pronášejí s porozuměním a silnou jevištní přítomností. Druhá rovina se soustředí na samotný příběh Agnes – dívky, která se ocitá v novém prostředí a hledá vlastní dar i místo ve světě. Obě roviny

jsou inscenačně akcentovány rovnocenně, každá replika jako by nesla stejnou váhu. Právě zde však může divák pocítovat jistou nerozhodnost – má příběh čist skrze konfrontaci mezi kamarády, nebo skrze Agnes a její niterné putování? Scénograficky je inscenace velmi nápaditá. Vyzdvihnout lze zejména řešení přestaveb a výrazné využití padáku jako obrazotvorného prostředku. Tento motiv vytváří půso-

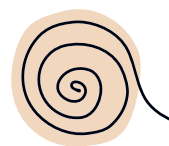
bivé divadelní obrazy – Zakázaná hora, místo odpočinku nemocné Agnes, nebo také stínohra, která by si zasloužila větší prostor. Tyto momenty nesou silný vizuální potenciál a ukazují výraznou imaginaci souboru. Zároveň by bylo možné být v manipulaci s těmito prostředky důslednější – občas se totiž může objevit nejistota, zda jde o záměr, či náhodu. Obzvláště silná je scéna, kdy se v rovině

kamarádů diskutuje o tom, zda některou část příběhu vynechat, protože „všichni přece víme, jak to dopadne“. Herečka, která má v dané chvíli ztvárnit Agnes, se proti tomu postaví – a vzniká situace plná nadhledu, konfrontace i hlubokého vnitřního zaujetí. Právě zde inscenace nejsilněji pulzuje – v autentickém zapojení mladých herců a hereček. Díky tomuto nadhledu si zároveň mohou dovolit větší míru hravosti – jako

by se v daném okamžiku uvolnily mantinely, které jinak soubor drží sevřený v tématu. Výsledkem je osvěžující lehkost a přirozenost, která celému momentu propůjčuje nečekanou sílu. Právě tato situace by mohla být klíčem k celému uchopení inscenace – ukazuje, jak se může forma volněji potkat s obsahem, bez ztráty hloubky či autenticity. Za inscenaci Agnes a Zakázaná hora souboru moc děkuji.

detská porota

- » ten začiatok – ja som vôbec nechápala, ale pri konci to nejak išlo
- » robili moc dlhé pauzy v texte
- » krásna práca s plachtou aj prestavby s ňou zaujímavé
- » stále rozprávali, nekonali
- » páčilo sa mi, že sa v postave Agnes striedali dievčatá
- » možno trochu viac života do toho by som dala
- » keď bol jeden charakter a viacerí za neho rozprávali, to bolo pekné
- » pekná tieňohra
- » začiatok super – tešila som sa, že aké to bude dobré, ale miestami, keď je tam veľa divadelných prvkov, neviem na čo sa sústrediť
- » hudba bola príliš hlasná niekedy
- » načrtli tam scénu s našepkávačom a nezahráli, chcela by som ju vidieť
- » divne pracovali s pauzami
- » nevedela som rýchlo, ktorá je Agnes, kým nepracovali s tým vakom, ktorý ju potom označoval
- » ten delfín bol divný, nevymakali to
- » prečo balila veci do toho batoha, keď ho nevyužila?
- » koniec iba povedali – boli sme zvedaví, také nedokončené akoby to bolo ten príbeh

JATERNICE

DS Lano, ZUŠ J. Kresánka, Bratislava

fragmenty života

Hodnotenie
Ľubo Šárik

Divadelný súbor LA-NO, ZUŠ Jozefa Kresánka z Bratislavy, sa inšpiroval príbehmi C. Beauvais, ktoré pre súbor upravila Miriam Kalinková a s deťmi pripravila inscenáciu s názvom Jaternice. Ide o súbor mikropříbehov, či skôr fragmenty zo života dievčenskej skupiny niekde

v okrajovom mestečku. Veľké javisko a dve podložky limitovali priestor inscenácie. No ich rytmus a intenzitu vytvárala hudba znejúca v pozadí. Priestor pre veľkú vzdialenosť nútil interpretov prebiehať zo strany na stranu, čím sa väzby v niti príbehu strácali za rozhovormi komentátorky a v non-verbálnom označení trojice interpretov.

Putovanie dievčat za dobrodružstvom do Paríža naráža na nejasný systém označovania. Práca s imaginárnymi rekvizitami nemala možnosť odkryť hĺbku významu pre diváka. Strácala sa za komentárom, opäť posilneným hudobnými motívami. Ak nemáme na javisku mnoho rekvizít, musí ich telesnosť herca jasne defino-

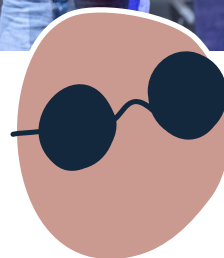
vať: kde sme, aký je to priestor, kto doň vstupuje, atď. Inscenačná podoba prí-

behu ostala v rovine rozprávača príbehu z literárnej predlohy. Inak interpretačne ambiciózny súbor obnažil svoje umelecké cítenie. Rýchle strihy, krájajúce celok na drobné časti, nebolo možné vždy jednoznačne divákom interpretovať. Vždy ide o dialóg s publikom. Divák nemusí byť priamo oslovený, ale musí jasne vnímať smer cesty, ktorý mu ukazuje javiskové konanie. Nielen postavy, ale aj komentár sa stratil vo fragmentoch životných zážitkov. Úsilie preniesť do obrazu a slova všetko v skrátenej dobe príbeh rozbíjalo na časti. Ostatné, nebolo potrebné s každou hláskou prebiehať po javisku. Niekedy menej je viac. Syntéza slova a obrazu sa vytratila. Ostal iba komentár a reprodukováná hudba. Nasadenie interpretačnej aktivity zanikalo v nejasnom obraze strácajúceho sa celku.

detská porota

- » nebolo to divadelné, až tak nehrali
- » niekedy moc rýchlo rozprávali, chlapcovi som nerozumela
- » mne to prišlo ako televízna šou
- » bolo tam super ponaučenie
- » začiatok bol zbytočne dlhý
- » veľa improvizovali
- » zasekli sa v textoch miestami
- » zvukové efekty boli veľmi hlasné
- » zo zvonenia zvonca som zľakol
- » málo prestavieb scény, menej rekvizít, všetko pekne využité
- » strašne málo emócií mali
- » pekné scény so štronzami na začiatku
- » malo to silnú myšlienku
- » daždníky ako bajky – veľmi kreatívne a pekné
- » niečo mi tam chýbalo – možno emócie, oživenie
- » prepracovať koniec – akoby to nedohrali – nevedeli sme čo sa tam deje vlastne, len to dopovedali v rade

MIESTA, KDE SA SNY A ADRENALÍN STRETÁVAJÚ

V prvej časti sme spomínali hlavne vznik kolotoča. V tejto časti sa pozrieme na zábavné parky. Tie takisto ako kolotoče majú svoj pôvod a históriu. Ich príbeh je však o niečo zložitejší.

Zábavné parky, tak ako ich poznáme dnes, neexistovali, no v minulosti sa konali jarmoky, kde sa predávali rôzne produkty, predvádzali sa tam divadelné vystúpenia, boli plné stánkov s jedlami od výmyslu sveta, remeselnými výrobkami a nesmeli na nich chýbať kúzelníci, akrobati, žongléri, zabávači a, samozrejme, ani kolotoče. Najstaršie záznamy o zábavnom parku a prvom type akéhosi kolotoča alebo, lepšie povedané, hojdačky, poznáme z čias Byzantskej ríše. V stredoveku a novoveku sa ľud zabával tiež najmä na jarmokoch. Jeden z takýchto veľkých jarmokov sa konal v Anglicku. Bol to Jarmok svätého Bartolomeja, ktorý sa konal na jeho počesť. Tento jarmok mal niekoľkostoročnú históriu a bol to jeden z najväčších jarmokov svojej doby. Okrem jarmokov sa v minulosti vytvárali parky oddychu, kde si ľudia mohli prísť oddýchnuť. Významné parky sme v minulosti mohli nájsť vo Francúzsku, v Anglicku a v iných krajinách. Tieto parky dali vybudovať bohaté šľachtické rodiny ako svoje sídla a neskôr boli sprístupnené okrem šľachty aj širokej verejnosti. V takýchto parkoch, samozrejme, boli aj kolotoče, prvé hojdačky, ruské kolá a horské dráhy. U našich južných susedov

v Maďarsku sa napríklad každoročne koná jeden z významných európskych jarmokov, a to Peštiansky jarmok, ktorý má dlhú tradíciu. V Budapešti vzniklo aj jedno z významných centier oddychu, ktoré sa volá Városliget, v ktorom nechýbali kolotoče ani rôzne atrakcie. Okrem iného boli parky známe tým, že v nich boli umelo vytvorené jazerá a kopce alebo sa v nich nachádzalo veľa kaviarní, cukrární a rôzne pamiatky. I u nás na Slovensku sa dodnes konajú rôzne jarmoky, ktoré majú dlhú tradíciu. V prvej časti nášho článku sme spomínali, že v 20. storočí sa z Európy do Ameriky presťahovalo veľké množstvo kolotočiarov. Tí okrem kolotočov dali v Amerike vybudovať aj prvé zábavné parky. Jeden z význam-

Park Belleville. Na obrázku je horská dráha a kolotoče. Obrázok má názov Montagnes de Belleville – Hory v Belleville v Paríži, rok cca 1817. Pohľad na obrovskú šmykačku, ktorá patrí medzi prvé horské dráhy. Za povšimnutie taktiež stojí vertikálna hojdačka so štyrmi sedadlami, ktorá pripomína ruské koleso. Hojdačka je poháňaná ľudskou silou. zdroj: <http://plateauhassard.blogspot.com/2020/04/les-montagnes-russes-de-belleville.htm>

ných parkov sa nachádza dodnes na Coney Islande v New Yorku. Zábavné parky, ako ich poznáme dnes, si čoraz viac získavajú svoju popularitu nielen u detí, ale aj u dospelých. Veď kto nemá rád vrátiť sa do detských čias a zažiť svet plný fantázie, cukrovej vaty, kolotočov a strelníc. Schválne, poznáte nejaké súčasné zábavné parky?

Erik Šupčík

naše memečka

predstavenie začína 14:29 ľudia o 14:29 pred sálou

Predstavujeme LEKTORKY

VERONIKA KOŘÍNKOVÁ – WILLEMS

Spoznala som ju, kde inde, na „dramatáku“ ako svoju pani učiteľku. To mala za sebou bábkoherectvo na VŠMU a chystala sa učiť v Gaiey School of Acting v Dubline, kde potom založila divadlo Kidding Endsemble. Precestovala nielen svet, ale aj mnoho divadelných predstavení, keď si ako spoluzakladateľka divadla oProti zahrala v mnohých inscenáciách pre dospelákov aj deti. A pretože dala sľub, že s dramatickou výchovou na Slovensku niečo spraví, vyštudovala aj Katedru výchovnej dramatiky DAMU v Prahe. Divadelný súbor Lano a literárno-dramatický odbor ZUŠ J. Kresánka v Bratislave ostali na dlho jej srdcovou záležitosťou a pracovným pôsobiskom. Tak sme sa stretávali v škole, v práci, v kuchyni, pri nakladaní višni, až kým sme sa s touto zbojníckou kapitánkou, mamou troch dcér, nespojili aj v spoločnom projekte a poslaní v EDUdrame. A tak sa jej skúsenosť vysokohorskej nosičky hodí nielen pri prekonaní každej prekážky, ale aj hory by preliezla, aby si dramatickú výchovu mohol zažiť naozaj každý. (očami Barbory Vítkovej Jurinovej).

RADKA KUKURUGYOVÁ

Keď sa vám bude zdať, že v jej hlase počujete cudzí prízvuk, nie je to náhoda. Pretože vyrastala a študovala v Čechách. Učaroval jej svet divadla, ale nie aby v ňom hrala, ale aby sa s ním hrala. Preto vyštudovala tvorivú dramatikú na JAMU v Brne a učiteľstvo hudobnej výchovy na PdF Masarykovskej univerzity v Brne. Učila dramaták a hudobku na Súkromnom konzervatóriu D. Kardoša v Topolčanoch a na Pedagogickej a sociálnej akadémii v Bratislave. O tom ako učiť a hrať sa (nielen) s deťmi napísala aj učebnice pre študentov stredných škôl v oblasti animačnej práce. A pretože svoju pozornosť v oblasti dramatickej výchovy s deťmi zameriava predovšetkým na rozvoj komunikačných zručností, emocionality, empatie, podpory zdravých vzťahov a rešpektu medzi ľuďmi, spolu s detskou psychologičkou Mirkou Kumančíkovou založili Občianske združenie Varianty. A tak ju môžete zažiť na kurzoch a programoch práve tam, v EDUdrame alebo ako pani učiteľku v LDO v ZUŠ v Pezinku, kde sa rada preháňa na bicykli po vinohradoch, túla po lese alebo stratí medzi hriadkami v záhrade. A miluje obložené chlebíčky :)

ALŽBETA KOVANIČOVÁ

V dedine, do ktorej sa presťahovala s rodinou, bol iba jeden krúžok. Divadelný. Jasný, že chcem byť Herečka! – povedala si Beta a začala navštevovať krúžok. O pár rokov neskôr sa opäť presťahovala, tentokrát do mesta, len pár krokov od ZUŠ Jozefa Rosinského v Nitre. Pripojila sa k divadelnému súboru Slúchadlo, kde pod vedením Marice Šiškovéj a neskôr Šimona Spišáka vytvorili veľmi svieže a progresívne inscenácie (napr. Štvornohá vрана, Piata loď či Nosorožec alebo Sto rokov samoty). Po maturite sa vrátila do rodnej Bratislavy, kde začala študovať odbor Bábkarská réžia a dramaturgia na VŠMU. Po vysokej škole pracovala napríklad ako garderobierka v divadle Nová Scéna, učiteľka dramatického odboru na súkromnej umeleckej škole, ale aj ako kuchárka v bistre Dvanásť duší. Je dlhoročnou súčasťou divadla Veteš, kde pôsobí ako herečka a režisérka. Mimoriadne rada má príbehy ženských hrdiniek, čo sa odrazilo aj na jej tvorbe (Gerda, Anna, Telma a Hajda). V súčasnosti ju medzi seba privítali milé d(r)ámy z Edudramy, s ktorými spolupracuje ako lektorka dramatickej výchovy.

NIKOLA KOZÁKOVÁ

Energická Košičanka, vyštudovaná herečka na Akadémii umení v Banskej Bystrici, v minulosti členka umeleckého súboru Starého divadla Karola Spišáka v Nitre, momentálne pôsobiaca v Bratislave, prezývaná Kozá. Od malička oplýva láskou pre pohyb, tanec a divadlo, ktorému sa venuje dodnes v rôznych pohybových spoluprách pre divadelné inscenácie a najmä ako členka tanečného divadla NØIR Dance Company. Jej červené vlasy pobejú medzi deťmi niekde medzi EDUdramou alebo Bibianou. Má absolvovaný rok Tanečno-pohybovej terapie v Olomouci, z ktorej taktiež čerpá cvičenia pri lektorovaní a workshopoch. Je milovníčkou zvierat, humoru a vo voľnom čase si rada vychutná hudbu na koncerte, prechádzku v prírode a dobré jedlo.

SLÁVKA LIPTÁKOVÁ

So Slávkou to nebude len tak s hocikým. Táto vyštudovaná filmová scenáristka sa popri riadnom štúdiu stihla zaoberať interpretáciou literárnych diel v Society for Higher Learning. Napísala scenár trom celovečerným hraným filmom Zostane to medzi nami (2003), Malé oslavy (2008) a Ženy môjho muža (2009) a spolupracovala na niekoľkých televíznych seriáloch. Vydala dve knihy pre deti (Chlapec bez mena; Dierozrút), jednu knihu pre mládež (Nová oktáva) a román Krajina matiek, ktorý bol nominovaný na cenu Anasoft litera 2023. Autorsky pripravila viacero rozhlasových hier, vzdelávacích a diskusných rozhlasových cyklov. Je zakladateľkou občianskeho združenia Stodola Lišov. V súčasnosti sa venuje umeleckému vzdelávaniu a autorskej tvorbe.

BARBORA VÍTKOVÁ JURINOVÁ

očami Veroniky Kořínkovej
Je naozaj ťažké pozorovať túto milú a energickú osobu, lebo sa pohybuje neuveriteľne rýchlo a zvláda niekoľko desiatok vecí naraz. Niekoľko rokov ju bolo možné voľným okom vidieť v Slovenskej národnej galérii v Bratislave, kde viedla Oddelenie galerijnej pedagogiky, vďaka nej oživali obrazy a príbehy v rôznych projektoch pre školy a verejnosť. Niektorí šťastnejší študenti a deti ju mali sami pre seba, v literárno-dramatický odbor ZUŠ Jozefa Kresánka v Bratislave. Dnes si ju môžu vychutnať aj študentky na VŠMU. Baška sa oku skúseného pozorovateľa javí ako renesančná bytosť, ktorá dokáže prepájať a zapájať rôznorodé oblasti umenia a priblížiť ich v nových súvislostiach. Má na to aj školy – vyštudovala dejiny umenia na Trnavskej univerzite a dramatickú výchovu DAMU v Prahe. Určite by urobila nové objavy aj v oblasti jadrovej fyziky, ale našťastie pre ľudstvo sa venuje umeniu a výchove. Od východu po západ (nielen slnka) sa snaží prepájať priaznivcov dramatickej výchovy v Združení tvorivej dramatiky a v dramacentre EDUdrama vytvárať priestor pre ďalších dramaticky zanietených.

WORKSHOPY

OPRAVOVAŇA DETÍ / pre deti 7 – 10 rokov

Predstav si miesto, kde sa deti dajú „opravovať“ – napríklad keď sú príliš hlučné, neposlušné alebo sa stále škrabú v nose. Presne o takejto opravovni je tento zábavný príbeh! Ale pozor – nie všetko, čo si dospelí želajú, je naozaj dobré... Čo sa stane, keď deti začnú byť až príliš dokonalé? Pod si to s nami vyskúšať a zistiť, že každý sme perfektní v niečom inom a najlepšie je predsa byť sám sebou!

Lektorka: Barbora Vítková Jurinová a team z VŠMU

Kapacita: max 25 detí

NA STOPE PRÍBEHU / pre deti 7 – 15 rokov

Máš hlavu plnú nápadov, vymýšľaš príbehy o drakoch, vesmíre alebo o tom, čo sa deje v školských laviciach, keď sa nikto nepozera? Potom je táto dielňa práve pre teba! Vyskúšame si vytvoriť postavu s dramatickou potrebou, postavíme jej do cesty prekážky, aby mal príbeh napätie, napíšeme si dramatický dialóg a dovedieme náš príbeh do konca. Alebo skôr ku koncu primyslíme začiatok. Poďme si napísať príbeh podľa vlastných predstáv.

(Vhodné pre deti po absolvovaní 1. ročníka ZŠ, ktoré už vedú šikovne písať!)

Lektorka: Slávka Liptáková

Kapacita: max 25 detí

HYBAJ! / pre deti 7 – 15 rokov

Workshop plný zábavného pohybu, hereckých etúd a tanca – toto a ešte viac sa skrýva pod názvom „Hybaj“. Počas tvorby budeme používať rôzne inspiračné materiály, ktoré nám ukážu cestu, ako sa dostať k pohybu. Smiech pri kreovaní zaručene nebude chýbať a témou workshopu sa nalaďme na prichádzajúce letné prázdniny. Tak hybaj!

Lektorka: Nika Kozáková

Kapacita: max 25 detí

ZMÄTKY NA STATKU či STATKY – ZMÄTKY / pre deti 12 – 15 rokov

Statky-zmätky nielen ako na príbeh o majetku a partnerských vzťahoch, ale aj ako zrkadlo spoločenských pomerov konca 19. a začiatku 20. storočia. Pozrieme sa na role muža a ženy v tradičnej patriarchálnej spoločnosti, dotkneme sa aj feministického hlasu Hany Gregorovej a porovnáme ich názory s dnešným pohľadom na partnerské vzťahy. Program zároveň predstaví základy dramatického umenia a oboznámi účastníkov s počiatkami slovenského divadla – jeho funkciou, jazykovým a národným významom. Hra Statky-zmätky sa stane základom na skúmanie konfliktov medzi rozumom a citom, tradíciou a zmenou.

Lektorka: Alžbeta Kovaničová

Kapacita: max 25 detí

O KOM – O ČOM? DETSKÝ DISKUSNÝ KLUB

Máte pocit, že na javisku ste dali zo seba úplne všetko. Že ste na tom makali. Že vás to baví. Že ste to spravili naozaj dobre. A je to tak! Presne preto ste teraz na Zlatej Priadke!

A predsa sa vždy nájde niekto, kto to z hľadiska vidí trochu inak... Toto je priestor vysvetliť si to: všetko čo bolo pred tým, kým ste prišli na javisko v Šali. Ako to celé začalo, ako ste pracovali, ako ste to mysleli, čo a ako sa vám (ne)podarilo. Ale tiež ako to videli ostatní, a ako to videla porota.

Diskusný klub vedú lektorky Veronika Kořínková a Radka Kukurgyová.

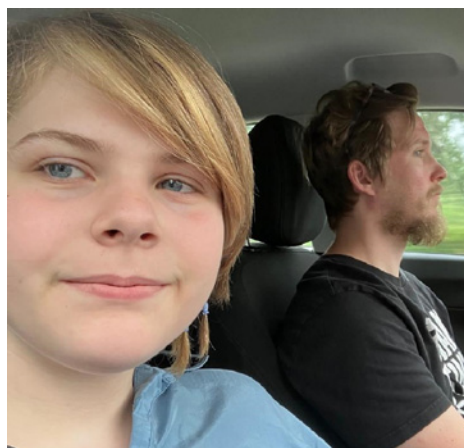
PIKAJDY

Dozvedeli sme sa, že kvôli nedostatku hotelových izieb sa jednému súboru prideliť „wellness izba“. Majú možnosť rovno z postele, resp. matracu sa ísť osviežiť priamo do bazéna. Musia však dávať pozor, aby sa nezobudili vo vode. Účastníci sa zatiaľ nestážovali, uvidíme, čo povedia po prvej noci.

POZDRAV

*od Ley z Mostu, dcéry nášho
porotcu Pavla Skálu*

Milí herci, milé herečky, režiséri a režisérky, Vážená poroto, divadelníci. Přeji vám nádherné a úžasné divadelní i nedivadelní zážitky. Je mi líto, že se letos nebudu moci zúčastnit. Jsem si ale jistá, že se na letošní Priadce najdou jak úžasná představení, tak skvělí lidé. Umím si představit, že Priadka vytvoří nová, báječná přátelství, i nejen nečekaná, ale i dlouho očekávaná shledání.

Zdraví Lea z Mostu

**VYHLASOVATEĽ, ODBORNÝ GARANT
A HLAVNÝ FINANČNÝ PARTNER**

Národné osvetové centrum, Bratislava

FINANČNÝ PARTNER

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja
a mládeže Slovenskej republiky

ORGANIZAČNÝ GARANT

Mestské kultúrne stredisko Šaľa

ODBORNÁ POROTA

Mgr. art. Silvia Vollmann

PhDr. Ľubomír Šárik

MgA. Pavel Skála

Mgr. art. Peter Tilajčík, ArtD.

MgA. Mgr. Roman Gombarček

DETSKÉ FÓRUM

Mgr. art. et MgA. Jana Janove

Kde nájdete tú najaktuálnejšiu verziu programu? V aplikácii javisko.sk! Okrem všetkých článkov z časopisu javisko.sk nájdete v aplikácii aj aktuálny program celoštátnych kôl súťaží, ktoré organizuje Národné osvetové centrum: Zlatá Priadka, FEDIM, Belopotockého Mikuláš, Hviezdoslavov Kubín a festivalu Scénická žatva. A začítať sa v nej môžete aj do článkov z našich festníkov. Našu bezplatnú aplikáciu nájdete v Google Play alebo v Apple Appstore.

javisko.sk

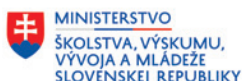
Odborný garant a hlavný partner

Organizačný garant

Spolusporiadatelia

Mediálni partneri

javisko.sk

Sponzori

Listy Tálíe #2

Vydalo: Mestské kultúrne stredisko v Šali v spolupráci s Národným osvetovým centrom

Adresa: SNP 16, 927 01 Šaľa, tel.: 031/ 770 4051

Redakcia: Alexandra Štefková, Ivan Alákša, Vanesa Hagyungová, Michelle Dzamková

Grafická úprava: Josei Studio

Náklad: 250 ks, nepredajné

Rok vydania: 2025